

Handläggare

Amina Engman Granström
Telefon: 08-50835768
Sara Ek
Telefon: 08-50835168

Till

Arbetsmarknadsnämnden
den 24 mars 2026

**Yttrande över remiss av handlingsplan för
barnets rättigheter**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/1335

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat *Handlingsplan för barnets rättigheter* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Handlingsplanens övergripande mål är att staden säkerställer alla barns rättigheter och inflytande genom att motverka diskriminering och främja jämlika levnadsvillkor.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till framtagandet av handlingsplanen och bedömer att den kan bidra till att stärka barns rättigheter.

Arbetsmarknadsförvaltningen betonar vikten av:

- att modeller och arbetssätt från MR-programmet presenteras i samtliga handlingsplaner
- att dispositionen skulle kunna göras mer lättillgänglig
- att rasism lyfts tydligare, inklusive mikroaggressioner och strukturell diskriminering
- att funktionshinderperspektivet behöver vara genomgående i handlingsplanen
- att det behöver synliggöras att barn även påverkas indirekt av beslut
- att informationen om orosanmälan och anmälningsskyldighet förtydligas

Bakgrund

Stockholm stads program för mänskliga rättigheter (MR-programmet), dnr KS 2023/1159, antogs i kommunfullmäktige 16 december 2024. Programmet ska fungera som ett paraply för sex tillhörande handlingsplaner där handlingsplan för barnets rättigheter utgör en av dessa.

Handlingsplan för barnets rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med barnets rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030.

Det övergripande målet med handlingsplanen är att staden säkerställer alla barns rättigheter och inflytande genom att motverka diskriminering och främja jämlika levnadsvillkor.

Ärendet

Handlingsplanen för barnets rättigheter 2030 är ett styrdokument som ska stärka Stockholms stads arbete med att säkerställa barns rättigheter. Handlingsplanen gäller för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser och gäller till år 2030.

Handlingsplanen bygger på Stockholms stads program för mänskliga rättigheter och följer dess tre fokusområden:

1. **Kunskap och information**
2. **Välfärd och service**
3. **Delaktighet och inflytande**

I handlingsplanen beskrivs varje fokusområde och vilken inriktning arbetet ska ha, vilka utmaningar som finns samt vilka mål och arbetssätt som är aktuella. Målen är indelade i två nivåer: effektmål, som uttrycker den långsiktiga förändring staden vill uppnå, och resultatmål, som handlar om de konkreta förändringar som ska genomföras i stadens verksamheter. Arbetsmarknadsnämnden är tillsammans med andra nämnder och bolagsstyrelser särskilt ansvarig för effektmål 1 och 3 under fokusområde *Välfärd och service* samt för effektmål 1 under fokusområde *Delaktighet och inflytande*.

Planen ska ge tydlig styrning men också flexibilitet, så att varje nämnd och bolagsstyrelse kan utforma egna aktiviteter utifrån sina verksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen. Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm har deltagit i ärendets beredning.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningens målgrupp består främst av vuxna. Två uppdrag arbetar särskilt med barn: Feriejobb och Kommunens aktivitetsuppdrag (KAA).

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till framtagandet av en handlingsplan för barns rättigheter. Varje mål i handlingsplanen innehåller information om särskilt ansvariga nämnder och bolagsstyrelser. Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till de områden som arbetsmarknadsnämnden föreslås ansvara för samt instämmer gällande de områden arbetsmarknadsnämnden omnämns som särskilt ansvariga.

Handlingsplanen utgör ett viktigt dokument för att intensifiera arbetet och att skapa styrning och handlingskraft. Positivt är även att det ges utrymme för nämnder och bolag att själva ta fram adekvata aktiviteter inom ramen för sina verksamhetsområden.

Förvaltningen konstaterar att den höga ambitionsnivån i arbetet med att ta fram flera handlingsplaner inom området mänskliga rättigheter är välgrundad. Samtidigt bör det uppmärksammas att ett stort antal parallella planer kan försvåra överblicken över mål och aktiviteter.

I MR-programmet presenteras både en modell för uppföljning och ett arbetssätt (rättighetsbaserat arbetssätt). Förvaltningen anser att detta bör beskrivas även i handlingsplan för barns rättigheter liksom det presenteras i stadens handlingsplan mot rasism.

Disposition, rubriksättning och läsbarhet

Dispositionen kan göras mer lättillgänglig och konkret genom att samla alla mål och förslag på aktiviteter i ett eget avsnitt. Att påminna läsaren om definitionen av vad som menas med effektmål och resultatmål skulle hjälpa läsaren att förstå vad det är man ska göra och vad handlingsplanen strävar efter.

På samma sätt skulle en översyn av rubriksättningen öka läsbarheten. Till exempel kan avsnitt med mycket text delas upp med underrubriker som ger stöd till läsaren, som exempel att rubriken "Bakgrund" kan fyllas på med underrubrikerna *rasism* och *hedersrelaterat våld*.

Faktarutan med *barnrättsperspektiv* och *barnets bästa* kan med fördel utökas med ytterligare begrepp så som: barnsyn, barnperspektiv och barnets perspektiv. Detta för att synliggöra skillnaderna begreppen emellan. Begreppen barnperspektiv och barnrättsperspektiv används i handlingsplanen på ett sätt som gör det otydligt.

Mål

Under avsnittet välfärd och service: *Stadens verksamheter erbjuder barn och unga en god förberedelse inför arbetslivet genom utbildning, praktik och feriearbeten, med särskilt fokus på barn och unga med svagare etableringsförutsättningar.*

Formuleringen ”med särskilt fokus på barn och unga med svagare etableringsförutsättningar” kan bidra till en förenklad bild kring vilka barn och unga som är i behov av stöd, och skulle kunna tas bort alternativt förtydligas, utifrån att det handlar om etablering på arbetsmarknaden.

Under avsnittet delaktighet och inflytande: *Barn och unga har delaktighet och inflytande i frågor som rör dem.*

Resultatmål: *Stadens verksamheter säkerställer att barns synpunkter och behov tas till vara i frågor som berör dem, både när barn berörs på ett generellt plan och när specifika grupper av barn berörs. Här är det viktigt att benämna hur barn ska få återkoppling.*

Förvaltningen föreslår en översyn av målformuleringar eftersom resultatmålen i vissa avsnitt tenderar att vara formulerade mer som aktiviteter än mål.

Rasism

I handlingsplanen mot rasism är barn och unga en prioriterad målgrupp. På samma sätt kan rasism ha en egen rubrik i handlingsplanen för barnets rättigheter.

Under delen som berör rasism kan med fördel information om mikroaggressioner läggas till. Utöver mer synliga uttryck förekommer även mikroaggressioner, subtila, ofta omedvetna kommentarer eller handlingar som signalerar negativa föreställningar om en grupp.

I stycket på sidan 16 lyfts en rapport från Rädda Barnen om hur barn upplever rasism inom skolan. Rapporten är från 2021. Det finns en mer aktuell rapport från 2025 som också lyfter barn och ungas erfarenheter av rasism. Det är en rapport att som kan komplettera stycket. [Vår verklighet – Ert ansvar \(Sweden, 2025\) | Save the Children's Resource Centre](#)

Särskilt ansvariga

Under effektmål 2 *kunskap och information*, resultatmålet: *verksamheter som riktar sig till barn om deras rättigheter och erbjuder målgruppsanpassad information om sin verksamhet* bör även arbetsmarknadsnämnden vara en av de särskilt ansvariga. Detta utifrån att nämnden har verksamhet som riktar sig till barn

och unga, vilket bland annat sker genom ansvaret för kommunens aktivitetsansvar och samordning av stadens feriejobb.

Sista aktiviteten/delmålet; verksamheter som riktar sig till barn informerar barn om deras rättigheter och erbjuder målgruppsanpassad information om sin verksamhet bör även arbetsmarknadsnämnden stå som ansvarig.

Metoder och arbetssätt

För att ytterligare stimulera arbetet med barn och ungas delaktighet och inflytande föreslår arbetsmarknadsförvaltningen att man inför Roger Harts modell delaktighetstrappan i handlingsplanen. Modellen handlar om att skapa delaktighet genom fem steg. Steg fem, som är den högsta nivån av delaktighet, innebär att barn delar inflytande och ansvar över beslutsfattande processer¹

Barn påverkas indirekt

Perspektivet hur barn påverkas indirekt av verksamheter riktas till vuxna kan tydliggöras. I princip alla verksamheter påverkar barn, direkt eller indirekt, på kort och lång sikt. Beslut som kan påverka barn kan vara: tider för undervisning, geografisk plats för praktik/arbete, möjlighet till ledighet under sommaren med mera. Det är också viktigt att barnperspektivet beaktas i strategiskt arbete, som till exempel i utredningar, rapporter och i skrivningar som är underlag till beslut.

Funktionshinderperspektiv

Mångfalden inom gruppen personer med funktionsnedsättning förbises ofta, och för att stärka delaktigheten behöver behoven uppmärksammas utifrån flera perspektiv. Det innebär också att både funktionshinderperspektivet och barnperspektivet konsekvent behöver beaktas.

Orosanmälan

Information om orosanmälan och anmälningsskyldigheten kan med fördel lyftas fram i en textruta, likt den om viktiga begrepp på sidan 11 eller göras i form av checklista.

På sidan 16 står det att alla som arbetar i förskola och skola har ett ansvar att anmäla oro. Här kan det förtydligas att det gäller grundskola och gymnasieskola.

¹ Se exempelvis barnombudsmannen:
<https://barnsdelaktighet.barnombudsmannen.se/nivaer-av-delaktighet>

Målgrupper

En stor andel elever går i fristående skolor, särskilt på gymnasiet. Detta skapar utmaningar för stadens möjligheter att säkerställa likvärdiga insatser och en sammanhållen handlingsplan för alla barn och unga.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Amanda Broman
Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Handlingsplan för barnets rättigheter